

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань охорони здоров'я

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-95-16, тел./факс: 255-95-33

№ 04-25/17-352 (75644)

" 11 " Квітня 2018 р.

Комітет Верховної Ради України з питань економічної політики

На виконання доручення Голови Верховної Ради України Парубія А.В. від 15 лютого 2018 року до вх. № 32105 Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я в межах компетенції (*розділ III. Розвиток людського капіталу, в частині охорони здоров'я*) розглянув на своєму засіданні Звіт про хід і результати виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України у 2017 році (протокол № 81 від 01.03.2018 р.).

В ході обговорення зазначеного Звіту народні депутати України – члени Комітету вислови такі зауваження та пропозиції.

До пункту 1. Створення нової системи організації охорони здоров'я на засадах медичного страхування

Незважаючи на створення відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1101 Національної служби здоров'я України (далі – НСЗ) та затвердження Положення про неї, яким визначено її повноваження, фактично НСЗ не розпочала свою роботу (не призначено голову НСЗ, відсутній штатний розпис, не вирішено питання кадрового та матеріально-технічного забезпечення тощо).

Низка повноважень новоствореної НСЗ дублюють повноваження МОЗ України. Тому Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267, потребує перегляду. Зокрема, згідно зазначеної постанови на НСЗ покладено такі функції: моніторинг, аналіз і прогнозування потреб населення України у медичних послугах та лікарських засобах; забезпечення функціонування електронної системи охорони здоров'я; оплата згідно з тарифом за надані пацієнтам медичні послуги (включаючи медичні вироби) та лікарські засоби та цілий ряд інших функцій.

МОЗ України не забезпечено розробку гарантованого пакета медичних послуг на первинній ланці.

На виконання вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я» від 6 квітня 2017 року № 2002-VIII Кабінетом Міністрів України не затверджено Перелік закладів охорони здоров'я,

які не підлягають реорганізації в казенні підприємства та/або комунальні некомерційні підприємства.

Не забезпечено «запуску» нового механізму фінансування охорони здоров'я на первинній ланці, передбаченого Законом України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», незважаючи на прийняті Верховною Радою України зміни до Бюджетного кодексу України, (внесені Законом України від 07.12.2017 р. № 2233-VIII), якими передбачено можливість фінансування з державного бюджету первинної медичної допомоги, крім видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв комунальними закладами охорони здоров'я.

Також, незважаючи на анонсований МОЗ України перехід на нову систему фінансування первинної ланки з 1 липня 2018 року, до цього часу не розроблено нормативно-правові акти, необхідні для здійснення розрахунків з надавачами медичних послуг на первинній ланці, включаючи гарантований пакет медичних послуг на первинному рівні, порядок розподілу отриманих коштів в системі закладу надання первинної допомоги (ЦПМСД, амбулаторії) між різними категоріями отримувачів та кодами витрат (оплата праці медичного та немедичного персоналу, адміністративні витрати, медикаменти, тощо), розподілу коштів, що будуть отримуватись лікарем первинної ланки (подушний норматив 370 грн на одного пацієнта), порядок моніторингу, звітності та фінансового контролю тощо. Також відсутній затверджений порядок надання первинної медичної допомоги та порядок вибору лікаря первинної ланки.

Тому необхідно прискорити прийняття усіх необхідних нормативно-правових актів, оскільки без них нова система з 1 липня не зможе бути запроваджена.

Також потрібні освітні програми для підготовки керівної ланки в сфері охорони здоров'я на рівні об'єднаних територіальних громад. Зараз функції менеджменту в охороні здоров'я здійснюються на районному рівні. Нова система передбачає запровадження (посилення) цих функцій на рівні громад.

Щодо затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1075 Методики розрахунку вартості послуги з медичного обслуговування (далі – Методика), то ця Методика фактично не дає змогу безпосередньо робити необхідні розрахунки вартості медичних послуг. У ній закладено референтний підхід, а це значить що ще треба вибрати пілотні об'єкти, і при цьому дуже важливо, чи це будуть приватні чи державні заклади, чи, наприклад, порахують вартість послуги в столичній клініці чи в райцентрі. При цьому в затвердженому документі не має критеріїв, описів, обґрунтування до вибору референтних закладів. Також невизначена ситуація із застосуванням клінічних протоколів, які мають бути основою оцінки вартості ліків, витратних матеріалів, використання обладнання та технологій при розрахунку вартості тієї чи іншої послуги (в Україні дозволено використовувати як національні галузеві стандарти в охороні здоров'я, так і застосовувати міжнародні протоколи лікування). Виникає серйозне питання й щодо прямих витрат, передбачених Методикою, зокрема в частині заробітної плати медичних працівників, яка буде закладена у вартість послуги. Оскільки Методика визначає порядок обліку фактичних витрат закладів охорони здоров'я, це означає що у вартість послуги

закладуть зарплату, яку лікар отримує нині, бо іншої не затверджено тарифною сіткою, а альтернативного механізму її нарахування поки що не існує.

Крім того, понад три роки в Україні реалізується проект «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей», що підтримується коштами Міжнародного банку реконструкції та розвитку, яким передбачено надання допомоги в обрахунку вартості послуг з медичного обслуговування методом DRG, але у затвердженій Методиці обрахунку вартості послуг метод DRG не застосований, хоча цей підхід відповідає світовій практиці.

Щодо створення у 20 областях України госпітальних округів варто зазначити, що для впровадження цих урядових рішень на практиці необхідно розробити низку нормативно-правових актів, зокрема положення про кожний тип медичного закладу у госпітальному окрузі (лікарня інтенсивного лікування, планового лікування та інш.), порядок фінансування закладів вторинного рівня, порядок направлення пацієнтів до закладів вторинного рівня (крім екстрених випадків) тощо.

До п. 2 Розвиток системи громадського здоров'я

Не розроблено передбачений Програмою дій Уряду на 2017 рік Закону про систему громадського здоров'я, що ставить під загрозу виконання Україною зобов'язань за Угодою про асоціацію, передбачених Главою 22 «Громадське здоров'я» Розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» *(Відповідно до Плану заходів щодо реалізації Концепції системи громадського здоров'я, затвердженого постановою Розпорядженням Міністрів України від 18.08.2017 р. № 560-р, Міністерство охорони здоров'я України мало розробити у в четвертому кварталі 2017 року).*

Крім цього, не затверджено Національний план заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку *(Відповідно до Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік, затвердженого постановою Розпорядженням Міністрів України від 03.04.2017 р. № 275-р, Міністерство охорони здоров'я України мало розробити у четвертому кварталі 2017 року).*

Незважаючи на неблагополучну епідемічну ситуацію щодо інфекційних захворювань, керованих засобами імунoproфілактики, зокрема щодо кору, поліомієліту, Міністерством охорони здоров'я не забезпечено розроблення Стратегії з імунoproфілактики на 2018-2021 роки *(Відповідно до Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік, мало розробити у четвертому кварталі 2017 року).*

Окремо слід зазначити, що Планом пріоритетних дій Уряду на 2017 рік передбачалося затвердження Стратегії розвитку національної системи крові, затвердження Плану заходів з її реалізації і підготовка та внесення на розгляд парламенту проекту Закону України «Про донорство крові та її компонентів» щодо визначення повноважень, відповідальності та рівнів звітності, створення належних умов для провадження господарської діяльності.

При цьому в рамках виконання зобов'язань за Угодою про асоціацію за розділом «Кров» Додатку XLI Глави 22 «Громадське здоров'я» Міністерство охорони здоров'я України до серпня 2017 року мало розробити та подати на

розгляд Уряду нормативно-правові акти, спрямовані на імплементацію положень 4-х Директив ЄС (Директива ЄС 2002/98/ЄС від 27 січня 2003 р., якою встановлюються стандарти якості та безпеки збирання, тестування, оброблення, зберігання та розповсюдження людської крові та її складових; Директиви Комісії 2004/33/ЄС від 22 березня 2004 р. стосовно певних технічних вимог до крові та її складових; Директива 2005/62/ЄС від 30 вересня 2005 р., стосовно стандартів та специфікацій Співтовариства щодо системи якості для пунктів забору крові та Директива 2005/61/ЄС від 30 вересня 2005 р., стосовно вимог відстеження та повідомлення про серйозні побічні реакції та події), зокрема щодо організації, структури і стандартів якості та безпеки для збору, тестування, обробки, зберігання та розподілу людської крові та компонентів крові, а також створити в структурі МОЗ компетентний орган з питань служби крові та розробити проект Закону України «Про публічну службу крові».

Однак нічого зроблено не було.

До п. 3 Підвищення рівня доступності лікарських засобів

Постанова Кабінету Міністрів України від 9 листопада 2016 р. № 862 «Про державне регулювання цін на лікарські засоби» фактично повноцінно не запрацювала. Реальний референтний механізм відшкодування вартості лікарських засобів (реімбурсації) в Україні не створений.

До п. 4 Реформування системи екстреної медичної допомоги та медицини катастроф

До цього часу Міністерством охорони здоров'я України не розроблено зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1117 «Про затвердження Типового положення про станцію екстреної (швидкої) медичної допомоги», хоча такі зміни уже давно назріли.

Щодо розробленого Міністерством охорони здоров'я України проекту постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1114 «Про затвердження Типового положення про бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги», то запропоновані ним підходи до формування бригад екстреної медичної допомоги викликали неоднозначне сприйняття фахівцями, медичною громадськістю та пацієнтами. Зазначене питання потребує додаткового вивчення та широкого громадського обговорення.

З огляду на викладене Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я ухвалив рішення визнати роботу уряду в частині охорони здоров'я незадовільною.

Голова Комітету

О.В.Богомолець